

BLOVSTRØD SOGN

Arne Kongsgaard, 1964-74 sognepræst i Blovstrød-Lillerød og 1974-1989 sognepræst i Blovstrød.

Et tilbageblik

Det siges lidt ugalant om dronning Victoria, at hendes største fortjeneste var, at hun varede længe og overlevede ironikeren Oscar Wilde.

Med hensyn til undertegnedes varighed skal den - uden falsk beskedenhed - tilskrives Vor Herres begunstiging og betænksomhed m.h.t. mennesker og begivenheder i et overmåde naturskønt regi, hvilket mere end fyldte det kvarte århundrede ud og fastholdt os i en voksende sammengroethed med sted og mennesker i glæde og sorg. I øvrigt har præster i Blovstrød-Lillerød pastorat siden reformationen haft en påfaldende evne til at klæbe mindst en snes år til embedet.

Opgaven

Den bundne opgave var - lidt højtideligt sagt - at forkynde evangeliet i alle mulige og umulige situationer, som tilværelsen byder os på. Konkret blev den stillet af de to menighedsråd i 1964 med indsættelse fjerde søndag i advent. Der skulle således to menighedsråd til at ansætte en præst, - jeg mener, at der ialt var ca. 18 rådsmedlemmer. I dag kun Blovstrøds ni medlemmer!

Sogn og kommune

Siden 1974 arbejder de to sogne hver for sig. Udviklingen løb fra den århundreder gamle ordning. Gode kollega Obdrup kom til sognene i 1966 og ind i en uholdbar situation i embedet med halvtid til pastoratet og den anden halvtid til garnisonen, hvormed Bodil Koch i sin tid havde hugget en slags kirkelig, gordisk knude over. Især Lillerød havde vokseværk, så der igen senere blev plads og behov for Kirsten Drigsdahl. I Blovstrød holdt man igen, fordi vi bl.a. vel havde en vis allergi imod karré-byggeri, men parcelhusene bredte sig dog voldsomt i disse første år, og det hele gav de to gamle sogne en helt ny karakter, omend ikke ganske og aldeles uigenkendelig. Ved indsættelsen i såvel Blovstrød som Lillerød kirke omtalte søndag før jul oplevedes sammenhængen mellem sogn og kommune ved, at selvfølgelig var menighedsrådene til stede, men også sognerådsmedlemmer, bl.a. fordi flere karakteristisk og egentlig meget praktisk havde

»en stol« i begge råd, og især fordi kommunerne fra gammel tid var kirkeejere. Efter kommunalreformen 1970 ændredes dette ejerforhold efterhånden til den såkaldte selvejerstatus med Blovstrød som den meget nølende og derfor sidstankomne i »selskabet« 1981. Den gamle ordning havde sine gode, charmerende sider. Sagerne havde en egen hurtiggang kommune og sogn imellem. I Lillerød »regerede« H.C. Clausen, og det førstoplevede, fælles arrangement var indvielsen af Lillerød kirkes nye urværk i marts 1965. I Blovstrød var det Hovald Petersen, der netop havde en stol i hvert råd og således var medansvarlig for vores tilsynekomst på disse egne, og som til eksempel på fællesforetagender, var medinitiativtager til »Blovstrød Hyggeklub« i 1967, - den herlige, sejlivede klub for ældre, hvor det feminine islæt forresten har fået overtaget, og hvor i tidens løb mange gamle »Blovstrød-personligheder« satte deres præg som til eksempel Jens Andersen fra »Skovfrydgård«, der i samme toneleje og i skriftsprogstil, så man næsten kunne høre tegnsætningen, kunne berette historien om Drabæksmordet.

Andet, kommune og sogn var fælles om, var anskaffelse af orgler til begge kirker: 1967 i Lillerød og 1970 i Blovstrød. Ganske vist blev beløbet til Lillerød lånt af menighedsrådet i pengeinstitut, forøvrigt med en pudsigt indledning til lånet, idet bestyreren ville vide, hvad det dog var for en forening, der ville låne så mange penge. Nå, De er måske ikke medlem af Folkekirken? Jo da! Ja, men så er det vores forening! I Blovstrød betalte sognerådet efter lidt skepsis især fra en vis kant: "Er det nu også nødvendigt med et helt nyt spilleværk til den slant mennesker?" Det forløsende ord faldt fra samme kant: "Lad dem spille!" Et herligt udtryk, som mellem indviende er blevet en slags mundheld, og som egentlig dækker os folkekirkedanskere ret så godt! Sådan lidt »tilbagelænet« taler vi om »dem, der går i kirke«, mens vi selv alligevel kommer, når det kniber, eller vi skal have dåb, konfirmation og bryllup!

Vagabonder

Sent - temmelig sent - på indsættelsesdagen ringede det på vort nye hjems dobbeltdør. Det var »Røde Finn«, der buldrende, men sikkert med tvivlsomme akkreditiver ville foretage præsteindsættelse for vagabonderne. Det blev indledningen til en strøm af landevejens folk, et særpræget kapitel for sig, som kunne fylde flere kirkeblade. »Alfred 4711, Hillerød« (egen præsentation!) var en af de hyppigste, en genganger og landevejens gentleman, der aldrig tiggede, men »skærslippersleb« og sang sig gennem verden, - den foretrukne var Lille Sommerfugl. Hans medbragte dåsemad, t. eks. tomatsuppe, blev opvarmet og fortæret i køkkenet, helst i selskab med pastoren for hyggenes og snakkens skyld, men når han så overstrøede suppen med peber, og vi i fællesskab med tordenagtige nysen ned i suppen afsatte de lifligste tomatfarvede mønstre på bord, gulv og vægge, kneb det med min kones ellers muntre tålmodighed. »Landevejsfolket« forsvandt næsten øjeblikkeligt, da avlsbygningen i efteråret 1974 blev nedrevet til fordel for ny præstebolig opført 1975/76. Samtidig blev efterhånden de varme ovne på de to store teglværker, Allerød og Blovstrød slukket, - disse hårde arbejdssteder, hvor så mange fra Lillerød og Blovstrød har slidt sig til dagligt brød, ofte både mand og kone, og var der stilstand her om vinteren, gik arbejdsturen til skovene.

Allerførste julegudstjeneste

Det var heldigt at ankomme til sognet lige op til jul, hvor man juleaften mødte store skarer af menigheden, og hvor en ganske bestemt karakter ved det at fungere som præst hersteds kom til udtryk, - en fornøjelig, afslappet tone blev slået an straks, nemlig da graver Julius Jørgensen med

»gravrøst« råbte ud over den sammenstuede menighed: Er Leif Rasmussen (elektrikeren) til stede. - Det var han. Der er nogen, der mangler lys! Jeg var på nippet til at svare, at det gjorde vi jo egentlig allesammen, thi jeg var just i færd med at forkynde om »lyset i mørket« til denne ofte så formørkede jord!

Afsked med landligt bybillede

Ved den allerførste børne- og familiegudstjeneste i september 1974 benyttede vi lejligheden til bagefter at samles i den pyntede lade for at sige farvel til den gule bygning, til forpagterens gæs, grise og flotte heste, der ofte blev rørt i rundgang på det grønne område (forresten ved det gamle, opfyldte gadekær, Præstehullet) ved smedemester Gunnar Hansen, denne lokalhistorisk meget kyndige mand og kirkens mangeårige, pietetsfulde værge.

Sognegårde

Faktisk var det et nyt begreb. Her i Blovstrød blev byggeriet, der forandrede en hel del ved kirkens omgivelser, eminent ledet af formanden Damkjær Nielsen, både i indledende faser med stort sognemøde om sagen på Blovstrød skole og hele vejen igennem. Men meget prisværdigt var det, at de to menighedsråd med Hans Janum som formand i Lillerød vedtog på et tidligt tidspunkt, at der skulle arbejdes parallelt i Lillerød med tilsvarende sognegård og bolig til præsten og kirkekontor med kordegn Wrem i den accelererende virksomhed efter pastoratets deling. Sognegården i Blovstrød - den gamle bolig - »fødtes« faktisk straks, idet præsteparret krøb over i forpagterboligen, de tomme rum nødtørftigt istandgjort ved en fornøjelig flok frivillige og møbleret reverenter talt gennem en annonceret møbelindsamling, så vi væltede rundt i alle mulige slags, men det fungerede, og tanken med en slags »kirkens dagligstuer« virkeliggjort.

Ovensognet - Nedensognet

Fra gammel tid har man i modsætning til nu brugt disse udtryk. Da Blovstrød blev delt ved kommunalreformen omkring Sandholmlejren, forblev selve sognet udelt stadig med den østlige grænse ved Helsingør motorvej. »Nedensognet« - den østlige del - er det gamle, store landbrugsområde med gårde og ejendomme med et eget folkeligt foreningsliv, der gav sig udslag i opførelse af et forsamlingshus i halvtredserne, hvor megen aktivitet udfoldede sig fra, - især gennem Husmand- og Husmoderforeningen, som trods Hørsholms overtagelse af »Skovhuset« stadig afholder høst- og julefester, men ellers hører nævnte folkelige aktiviteter desværre fortiden til. For længe siden fik jeg en dag besøg af to djærve sortklædte mænd, der såmænd ville forære til »et eller andet kirkeligt formål« overskuddet fra en ophævet griseforsikring! I enighed blev beløbet givet til Lillerød Menighedshus' månedlige sammenkomster for ældre fra begge sogne. Sjælsølund Efterskole har på sin særlige måde præget »Nedensognet« og til dels også præstens arbejde. »Nedensognet« blev på egen måde »hjemligt« for en forhenværende af bondefaget. Men »Ovensognet« var og blev hovedstedet. I præstegården har vi altid følt os privilegerede - af mange ting, men også af, at Blovstrød skole ikke blev til mere end een. Det gav samling over feltet og et overskueligt, samarbejdsomt kreativt forhold skole og kirke imellem uden at træde på »ømme« tær (så vidt jeg ved!). Det gælder skolekorenes sang og musik, både på skolen og i kirken, især de uortodokse familiegudstjenester og årlige julekoncerter. Det gælder værtsskabet og samarbejdet angående »Sogneaftner« gennem mange år, hvor vi var - synes jeg - en herlig flok med lærere, skoleinspektør Knud Andersen og os andre udefra. Husker nogle endnu, at vi lagde

ud med den gamle, noble folketingsformand Gustav Pedersen? Indtil sogneadskillelsen skal noget ligenende noteres om Lillerød skole, hvor vi med den såkaldte »Kirkeskole« oplevede tilsvarende imødekommenhed personificeret gennem Piil og Hyldegaard.

Kirkerestaurering 1987

Det er egentlig et privilegium at have oplevet det i ens præstetid, dette gamle, gamle hus, som vi haster omkring hver eneste dag, engang imellem går ind i med vort livs tilskikkelser, tager pejling efter oppe på Kajerød bakke på vej hjem, og som i århundreder indtil nutidens fortumlethed på en eller anden måde har været og er roens, det fredfyldtes og rodfæstethedens sted. Og dog som alle andre huse bygget af mennesker udsat for forgængeligheden. Præcis 60 år var der gået siden forrige istandsættelse. Lidt rørstrømsk måske, men det var en egen glæde at være med fra først til sidst sammen med kyndige fagfolk og besluttende menighedsråd, som i mange, mange detaljer altid fandt ind i prisværdigt fælles fodslag, hvad der forresten har præget alt rådsarbejde både i det, man lovmæssigt skal, og i det, vi fandt på at lave sammen. Der står for eksempel ingen steder, at man med oplagt indlevelse skal indrette en konfirmandstue til et så smukt, midlertidigt kirkerum, som tilfældet blev, blandt andet inspireret af medarbejder Niels Madsen. Under formand Per Ole Jensens energiske, livfulde ledelse er der og vil der sikkert fortsat blive puffet til mangt og meget, kirkelige sædvaner og skikke, som der måske er for meget mos på! Jeg skulle kende ham dårligt, om der ikke også i fremtiden barsles med ideer og projekter.

Præster og andet godfolk

Kirken og dens anliggende er en alvorlig sag, - så alvorlig, at det ikke er til at tage alvorligt hele tiden! Evangeliet har i øvrigt indbygget i sig munterhed og uhøjtidelighed og et værn imod at tage sig selv alt for tungt, og skulle man stundom fristes op i de højere luftlag, skal man nok blive pillet ned på den flade jord, hvor vi nu engang lever, - i det daglige af en flok medarbejdere (navneopremsning unødvendig!), der hurtigt aflurer den slags tilbøjeligheder, og samtidig solidarisk arbejder med på, at vi i fælleskab søger de bedst mulige forhold og betingelser for mennesker, der skal bruge deres kirke og deres Sognegård. Konfirmander har en tilsvarende evne til at høre »falske lyde« i snakken om Gud, hvad man godt kan være sikker på, at kirkegængere også har, til trods for udstrakt overbærenhed. »Ensomheden« i præstearbejdet, som jeg for mange år siden hørte om som noget karakteristisk, har Blovstrød ikke haft evne til at påføre en - lige tværtimod - ligesom det aldrig er lykkedes at gøre menigheden til en flok »Tordenskjolds Soldater«, da det har været komplet umuligt at regne folks gudstjenestevaner ud. Men ensomheden har jeg kendt på anden måde: Timer - sent eller tidligt - hvor man masede med forberedelse til at møde sine medmennesker, ofte i skæbnetunge øjeblikke med evangeliet, - det som altså var hovedopgaven i det kvarte århundrede, vi varede!

Solveig og Arne Kongsgaard

Kilde: Bladet "*Kirkelig kontakt*", 10. sept - 10. dec 1989.